

і тваринним світом, зниженню темпів деградації ґрунту, стримання процесів опустелювання та підтоплення, та, загалом, ефективному збалансованому природокористуванню і стане запорукою стабільного розвитку Степової зони.

Список використаних джерел:

- [1] Бойко, П.М. (2002). Лісові насадження Олешківських пісків як складові Національної екомережі України. Лісівництво і агролісомеліорація. (103). 25-27.
- [2] Бойко, Т.О., Мельник, М.А. & Мельниченко, Л.Д. (2017). Проблеми та перспективи розвитку лісових господарств Херсонської області в контексті концепції реформування лісового і мисливського господарства. Таврійський науковий вісник. (97). 189-195.
- [3] Стрельчук, Л.М. & Бойко, Т.О. (2015). Сучасний стан полезахисних лісових смуг Херсонської області (Україна). Чорноморський ботанічний журнал. 11(3). 373-378.
- [4] Ворон, В.П., Лавров, В.В. & Бондарук, М.А. (2002). Проблеми досліджень антропогенного пошкодження лісів України: здобутки та перспективи. Лісівництво та агролісомеліорація. (103). 8-14.
- [5] Петрович, О.З. (2012). Лісові полезахисні насадження як екотонні оселища України: наукові засади їх дослідження та практичні результати інвентаризації. (Матеріали робочого семінару. Київ, 21-22 березня 2012 року.). Київ-Львів. 125-130.
- [6] Фурдичко, О.І., Гладун, Г.Б. & Лавров, В.В. (2006). Ліс у степу: основи сталого розвитку: Монографія / [За наук. ред. О. І. Фурдичко]. К.: Основа.
- [7] Ткач, В.П. (2012). Ліси та лісистість в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку. Український географічний журнал. (2). 49-55.
- [8] Voiko, T., Voiko, P. & Breus, D. (2018). Optimization of shelterbelts in the steppe zone of Ukraine in the context of sustainable development. 18-th International multidisciplinary scientific geoconference SGEM 2018. Vol. 18. Issue: 3.2. doi: 10.5593/sgem2018/3.2

DOI 10.36074/15.05.2020.v2.04

СУЧАСНИЙ СТАН ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ ОБ'ЄКТІВ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ МІСТА ХЕРСОН

Бойко Тетяна Олексіївна

к.б.н., доцент кафедри лісового та садово-паркового господарства
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет»

УКРАЇНА

Штучні насадження дерев та кущів у місті Херсоні були створені в 50-60-х роках ХХ століття. Відомо, що у міських умовах строк експлуатації дерев та кущів скорочується вдвічі, а іноді і в тричі [1, 2, 5]. Відповідно дослідження їх сучасного стану становить як значний науковий інтерес так і практичну цінність.

В місті Херсоні налічується 10 парків. З них п'ять – об'єкти загального користування [3]. Є одна спільна риса – всі вони потребують ремонту та реконструкції, збагачення видового різноманіття, заміни фаутичних дерев на нові посадки зі стійких до умов урбанізованого середовища, а також до хвороб та шкідників рослин. Відмінності видового складу парків незначні, вікова різниця також невелика [4].

Результати досліджень показали, що чисельність листяних порід значно переважає (від 82 до 94%) порівняно з хвойними. За результатами Черевченко Т.М. та Кузнецова С.І., у паркових деревостанах голонасінні програють у конкурентній боротьбі і все більшого едифікаторного значення набувають

листяні автохтонні породи та деякі інтродуценти [6]. Насадження загального користування міста Херсону не є виключенням.

Згідно наших досліджень деревними рослинами-едифікаторами об'єктів озеленення загального користування міста Херсон є *Aesculus hippocastanum* L., *Platanus orientalis* L., *Acer platanoides* L., *A. pseudoplatanus* L., *Morus nigra* L., *Robinia pseudoacacia* L., *Gleditsia triacanthos* L., *Populus alba* L., *Populus italica* (Du Roi) Moench, *Fraxinus excelsior* L., *Catalpa speciosa* (Warder ex Barney) Warder ex Engelm., *Betula pendula* Roth, *Pyrus communis* L., *Quercus robur* L., *Salix alba* L., *Sambucus nigra* L., *Syringa vulgaris* L. *Tilia cordata* Mill. тощо. Зазначені види часто використовуються як основа стійких паркових та вуличних насаджень. У багатьох випадках домінуючими видами старовинних парків виступають *Acer platanoides*, *A. campestre* L., *Robinia pseudoacacia*, *Tilia cordata*, *Fraxinus excelsior*, *Catalpa speciosa* тощо.

Найвищий показник життєвості притаманний деревостану Парку Херсонська фортеця (78% здорових рослин) та Шевченківський парк (72 %). Деревостан Придніпровського парку має показник життєвості 63% здорових рослин, Парку Слави – 68% здорових рослин. У Шуменському парку серед парків найменший показник життєвості – 42% (сильно пошкоджений). Не зважаючи на те, що парк знаходиться далеко від потужних автомагістралей та виробництв, багато дерев знаходяться в незадовільному стані: суховершинять, мають дупла та різноманітні пошкодження. Вважаємо, що відсутність регулярного догляду, призвела до майже критичного стану зелених насаджень Шуменського парку.

Зелені насадження бульварів також часто знаходяться в незадовільному стані. Середній показник за різними ділянками міста становить 51%.

На територіях зелених зон загального призначення основною проблемою є хвороби та ураження шкідниками листя, усихання гілок, суховершинність та утворення дупел. Найчастіше страждають *Aesculus hippocastanum* L., *Robinia pseudoacacia* L., *Catalpa speciosa*, *Populus italica*, *Populus alba*.

Догляд за зеленими насадженнями загального користування міста Херсона повинна ґрунтуватись на знаннях та практичному досвіді стійкості рослин до несприятливих умов комплексу екологічних факторів, повинні враховуватись стійкість рослин до шкідливих викидів виробництва та автотранспорту, місцерозташування зелених зон. Заміна фаутичних екземплярів породами, що в даних умовах відрізняються високою життєздатністю та декоративністю: *Platanus orientalis*, *Acer platanoides*, *A. saccharinum*, *A. pseudoplatanus*, *Populus alba*, *Morus nigra*, *Fraxinus excelsior*, *Ulmus laevis*, *Tilia platyphyllos*, *Sophora japonica*, *Sophora japonica* 'Pendula', *Fraxinus excelsior* 'Golden' дозволить зеленим зонам ефективно виконувати як естетичну так і рекреаційну функції. Створення системи зелених стін та бордюрів з використанням кущів, які вже використовуються у озелененні вуличних насаджень.

Запорукою довговічності та привабливого естетичного вигляду зелених насаджень є своєчасне проведення санітарних рубок та рубок формування, обкопування придеревних лунок та організація регулярного поливу.

Список використаних джерел:

- [1] Бойко, П.М. (2010). Нижньодніпровський екокоридор Національної екомережі України. Херсон: Айлант.
 [2] Бойко, Т.О. & Дементьєва, О.І. (2018). Деревна рослинність дендропарку Херсонського державного аграрного університету. *Ukrainian Journal of Ecology*. 8 (2), 120–127.

- [3] Boiko, T., Boiko, P. & Dementieva O. (2019). An analysis of the current state of dendrological objects protected by the city of Kherson. 19-th International multidisciplinary scientific geoconference SGEM 2019. ISSUE: 6.2. 343–348.
- [4] Загорулько, А.О. (2018). Таксономічний аналіз і фітомоніторинг парків м. Херсона. Science and Education a New Dimension. Natural and Technical Sciences, VI (17). 41- 44.
- [5] Ковалевський, С.Б. & Шепелюк, М.О. (2019). Дендрофлора міста Луцька. Монографія. Луцьк.
- [6] Черевченко, Т.М. & Кузнецов, С.І. (2003). Біорізноманіття деревних рослин в умовах мегаполісів та його оптимізація. Науковий вісник. (13.5). 22-27.

DOI 10.36074/15.05.2020.v2.05

ШВИДКІСТЬ РОЗМНОЖЕННЯ БАКТЕРІОПЛАНКТОНУ ВИРОЩУВАЛЬНИХ СТАВІВ

Савенко Неля Миколаївна

кандидат сільськогосподарських наук, старший науковий співробітник
Інституту рибного господарства НААН України

Коба Світлана Андріївна

науковий співробітник
Інституту рибного господарства НААН України

УКРАЇНА

Визначаючи направленість колообігу речовин та інтенсивність енергетичних потоків між трофічними ланцюгами бактеріальне населення відіграє важливу роль у функціонуванні екосистеми рибогосподарських ставів, де кінцевою ланкою є рибна продукція.

Чисельність та швидкість формування біомаси бактеріопланктону забезпечує велику кількість бактеріальної органічної речовини, яка визначає значущу роль у загальному балансі органічної речовини водойм та засвоюється організмами наступних трофічних ланок, формуючи біологічну продуктивність водойми [1,2].

У природних умовах, де розмноження мікроорганізмів залежить від кількості і форм поживних речовин, температури середовища, чисельності та видового складу фітопланктону, концентрації бактерій і швидкості їх виїданням зоопланктоном і зообентосом, час генерації мікроорганізмів коливається в широких межах. Чітко вираженої сезонності розмноження бактеріопланктону немає. Однак розмноження мікроорганізмів найбільш інтенсивно відбувається в середині літа.

Оскільки загальна чисельність та біомаса бактеріопланктону не дають повної картини інтенсивності бактеріальних процесів у водоймах необхідно вивчати функціональну активність мікрофлори. Швидкість розмноження бактерій є показником активності їх метаболізму, за яким можна зробити висновки про інтенсивність процесу бактеріального самоочищення водойми та швидкості продукування бактеріальної біомаси, однієї із суттєвих ланок трофічного ланцюга.

В дослідних ставах з внесенням добрив протягом вегетаційного періоду подвоєння бактеріальної маси відбувалося від 10 до 29 год., а в контролі від 14 до 32 год. Протягом періоду досліджень час подвоєння бактерій змінювався.